TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 3 • September 2018 • 103. årgang

TYPOGRAFISKE MEDDELELSER

Leder

Vanskeligere å være organisert

Et voldsomt engasjement har den siste tiden blitt vist med protester mot flere bomstasjoner, nær sagt i hele landet. Hadde mange vært halvparten så engasjert i faglige rettigheter og lønns- og arbeidsvilkår som de er i bompenger, hadde Norge blitt et bedre sted å være for arbeidstakere.

Det har i hele år vært utkjempet kamper og flere streiker for retten til å tegne tariffavtale og andre viktige prinsipielle saker. Den siste i rekken er Norsk Filmforbund, som streiker for å få en minstelønnssats inn i tariffavtalen til TV-drama, noe Virke ikke vil imøtekomme. Det er høy uforutsigbarhet for de som jobber der, og de vet som regel ikke om de har jobb neste måned. Det er fagfolk med høy kompetanse og et minstelønnssystem vil sikre en nedre grense for lønna. Uten et minstelønnssystem vil lønnsnivået kunne styres av trynefaktor og forhandlingsevnen hos den enkelte.

Noe av det samme ser vi også hos mange av våre direkte-medlemmer og tilkallingsvikarer i avisene. De vet ikke når de skal på jobb neste gang. Vår nye organisasjonsmedarbeider møter bedrifter som nekter ham adgang i bedriften for å snakke med de ansatte. Han har faktisk blitt møtt med at det finnes et styrevedtak i moderselskapet, som sier at de aldri skal inngå tariffavtale. Mange er redde for å organisere seg, da de kan bli truet med oppsigelse hvis de melder seg inn i en fagforening.

I et innlegg på Grafills Facebook-side kunne jeg lese følgende: «Gratis frokost og eksklusive turer med hele kontoret. Hva har det med god design å gjøre?» Det fikk meg til å tenke på at det sikkert er hyggelig på jobb med slike tiltak, og det skaper nok samhold og et sosialt klima. Men hvorfor er da så mange ansatte i designbyråer ansatt i særlig uavhengige stillinger? Da tror arbeidsgiveren at man slipper unna overtidsbetaling. Jobber man med prosjekter, har fast arbeidstid og ikke kan prioritere egne arbeidsoppgaver, har man ikke en særlig uavhengig stilling, og man skal ha overtidsbetalt.

Vi ser igjen at flere av våre klubber blir innkalt til drøftelser om nedbemanninger. Så det blir enda en tøff høst for våre klubbledere og medlemmer.

Dette nummeret av Tgm har mye historie og internasjonale saker.

Kristin Mulleng Sezer

INNHOLD

Nr. 3 - 2018

Side

2: Leder
3: Angrep på streikeretten
4-5: Hva gjør vi når sjefen sier nei?
5: LOs sommerpatrulje
6-7: Trykkerihistorie, Ljubljana
8-9: Trykkerne feirer 100 år
10-11: Palestinske fotballag
11: Gaza-markering
12-15: UX-designer
15: Høgskolen Kristiania
16: Tyrkisk fagforeningsleder
17: Bedriftsbesøk Cumhurriyet
18: Dagstur til Utøya
19: Historiespalte
20: Fellesforbundet krever
21: Arbeiderbevegelsens folkehøgskole Ringsaker
22-23: Jubilanter
23: Møtedager for pensjonistforeningen
24: Halvårsmøte

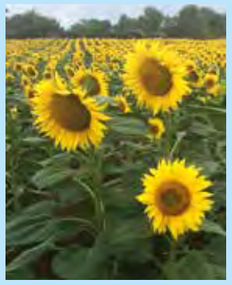

Forsiden: Solsikker er vakre og sterke. *Foto: Kristin Mulleng Sezer*

Fellesforbundet

Medlemsblad for Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske fagforening, Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver: Kristin Mulleng Sezer

KRISTIN MULLENG SEZER
Redaktør – kms@fellesforbundet.org

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media – eva.lill@lomedia.no

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
daluzija@gmail.com

CARSTEN ØSTBY HÅKONSEN
carsten.ostby.hakonson@fellesforbundet.org

HJEMMESIDE
www.ogf.no

FACEBOOK
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK
Andvord Grafisk AS

Når det gjelder gjenbruk av artikler og andre henvendelser vedrørende Tgm, ta kontakt med redaktøren.

Angrep på streikeretten i Sverige

Lørdag 25. august deltok jeg i en faglig demonstrasjon i Stockholm til støtte for fagforeninger som kjemper mot innskrenkning av streikeretten i Sverige. Strike Back er aksjonens navn og kampanjen mot svakere streikerett vil holde fram.

Tekst og foto: Vegard Holm

Norra Bantorget i Stockholm 25. august var fylt av folk som protesterte mot at streikeretten skulle svekkes. Nærmest kamera står deler av de danske fagforeningene som var tilstede og ga sin støtte.

En av drivkreftene bak aksjonen er den syndikalistiske fagforeninga SAC, mens LO i Sverige har gått sammen med den svenske arbeidsgiverforeninga og støtter innskrenkinger i streikeretten. Mellom 2.000 og 3.000 mennesker deltok i arrangementet på Norra Bantorget, og blant de mellom 25 og 30 appellantene var det store flertallet fra lokale fagforeninger og klubber innafor LO-systemet.

Gøteborg havn

Et av formåla med å svekke streikeretten er å få satt en stopper for konfliktene i Gøteborg havn. Den frittstående fagforeninga Svensk Havnearbeiderforbund (SHF) organiserer det store flertallet av havnearbeiderne, mens det er Svensk Transportarbeiderforbund som har tariffretten med alt det innebærer. Som et fagforbund uten tariffavtale og dermed fredsplikt, har SHF rettigheter til konflikt som arbeidsgivere og LO vil ha en slutt på.

I juni i fjor ble det av arbeidsminister Ylva Johansson satt ned et utvalg som skulle komme med en innstilling om innskrenkinger i streikeretten. Et utvalg satt ned av svensk LO, Saco (akademikerorganisasjon) og TCO (Tjänstemännens Centralorganisation), sammen med den svenske arbeidsgiverorganisasjonen Svensk Näringsliv (tilsvarende NHO i Norge), kom det statlige utvalget i forkjøpet tidlig i juni i år, og fremma et eget forslag om å endre loven som regulerer streikeretten. Forslaget fikk straks støtte av arbeidsministeren i den sosialdemokratiske regjeringa.

Tariffavtaler uten fredsplikt

For oss i Norge er det kanskje ikke helt enkelt å skjønne hva innskrenkingene går ut på, men de vil helt åpenbart ramme de fagforeningene i Sverige som ikke har inngått tariffavtale med fredsplikt. Eksempler på fagforeninger som rammes er SAC og Svensk Havenearbeiderforbund, som i dag kan gå til lovlig streik for å forsvare en tillitsvalgt som har fått sparken, eller andre forhold der LO-systemet må gå rettsveien.

Erik Helgeson i Svensk Havnearbeiderforbund sier til frifagbevegelse.no at lovforslaget legger nye formelle hindringer i veien for fagforbund uten tariffavtale. Det vil gi arbeidsgiverne større muligheter til å få stoppa en streik gjennom formelle hindre, mener han.

Uenighet om streikeretten i LO

LO-sekretær Torbjörn Johansson bekrefter at forslaget vil gjøre det vanskeligere å streike for en fagforening som Havnearbeiderforbundet.

– Med de nye reglene ville Havnearbeiderforbundets konflikter blitt stoppa, sier Johansson til frifagbevegelse.no.

– Vi vil ikke ha slike konflikter i svensk arbeidsliv, de følger ikke de gjengse reglene. Når det gjelde LO-forbund ser vi ikke at dette innebærer forandringer, sjøl om det er vanskelig å se alt som kan hende i framtida, sier han.

For meg kan det virke som det er en organisasjonskamp mellom LO-systemet og de sjølstendige fagforeningene som ligger i bunnen. I alle fall om vi ser det fra toppen i LO-systemet. Hvis vi velger å høre på de klubblederne og fagforeningslederne i det samme LO-systemet som holdt appeller på Norra Bantorget lørdag 25. august, var meninga en annen: Forslaget fra utvalget, og som var støtta av regjeringa, vil svekke streikeretten i Sverige. Det kunne ikke aksepteres var det rungende svaret fra grasrota, både i og utafor LO. Dessuten var ingen av dem i tvil om at også LOs fagforeninger raskt ville merke de negative endringene i streikeretten som er på gang.

Fra mitt ståsted er dette et enkelt spørsmål. Streikeretten er det eneste våpenet arbeidsfolk og fagorganiserte har i kampen for et bedre liv, den kan ikke byttes bort. Det kan ikke aksepteres at streikevåpenet innskrenkes i en organisasjonskamp. Svekkes solidariteten arbeidsfolk imellom, vil våre motstandere få fritt spillerom. Det gjelder å gjøre i praksis det Arnulf Øverland har formulert så fint:

«Du skal ikke tåle så inderlig vel, den urett som ikke kan ramme deg selv.»

Hva gjør vi når sjefen sier nei?

Vi har vært på kurs. Vi har lest Tariffavtalen og Hovedavtalen. Vi vet hva som er rett. Vi har fremma rettferdige krav. Men så sier sjefen nei allikevel!

Tekst: Kjetil Larsen

Vi har fredsplikt mellom tariffoppgjørene. Det betyr at vi ikke kan streike når vi er uenige med ledelsen på bedriften.

Det vanlige svaret du som tillitsvalgt og medlem får fra avdeling og forbund om hva du skal gjøre når dere er uenige med ledelsen er: «Skriv en uenighetsprotokoll» (tvisteprotokoll). Alle som har gjort det vet at det setter i gang en prosess som kan ta lang tid, og i beste fall ender med en avgjørelse som kan være langt fra det vi ønsket å oppnå i utgangspunktet. Men for all del, skriv protokollen. Det er alltid viktig å ha dokumentasjon på hva vi har krevd, og når. Men finnes det noe annet vi kan gjøre?

Skriftlighet

Noen ganger kan faktisk bare det å kreve å få et skriftlig svar fra sjefen gjøre at han tenker seg om en gang til, og kanskje kommer til et annet standpunkt. Men ikke alltid. Gjør det allikevel til en vane å be om møter skriftlig, og sørg for å enten skrive referat/protokoll selv, eller at noen andre gjør det.

Hva gjør vi da? Hva er det som får ledelsen til å gå med på ting de egentlig ikke har lyst til? Det er sjelden de gode argumentene alene gir oss gjennomslag.

Vi må enten prøve å gjøre det lettere å si ja enn å si nei, eller mer ubehagelig å si nei enn å si ja.

Lettere å si ja

Før vi begynner å tenke hva vi skal gjøre for å få et resultat vi ønsker, er det noen ting vi må tenke over. For det første: Er dette et krav som det er bred støtte for blant medlemmene? Jo mer engasjement det finnes rundt et krav, jo lettere er det å få med folk på å gjøre noe for å få det igjennom.

For det andre: Hvem er det som kan bestemme dette? I en liten bedrift er det kanskje bare en sjef, og da er det jo ikke så vanskelig å vite hvem som skal ta avgjørelsen. I en større bedrift, eller i et konsern, kan det være litt verre å vite, og vi må undersøke nærmere. Det kan nemlig være skjebnesvangert om vi retter presset mot feil person eller personer.

Hva er det sjefer ikke liker? Kluss og heft i produksjonen. Særlig hvis det fører til stadige forstyrrelser for sjefen selv. Derfor kan det være lurt å begynne å gå inn og spørre om hver minste ting. Har dere et system for avvikshåndtering er det et ypperlig instrument. La det banke inn med avviksmeldinger! Så når irritasjonen begynner å vise seg, kan vi diskret hinte om at det kanskje kan hjelpe på situasjonen hvis vi snakker om det vi ønsker å oppnå en gang til. Det er viktig å passe på at vi ikke bryter noen regler, eller saboterer produksjonen. Det kan slå hardt tilbake på oss selv.

Brev underskrevet av alle har også vært effektivt noen steder. Noen ganger har det fungert å sende det til nivået over den vi vil presse, for eksempel styreleder.

Hvis vi har kunder eller underleverandører vi kan kontakte og få over på vår side, kan det være en vei å gå. Oslo grafiske fagforening fikk for noen år siden pressa en stor digitaltrykkjede i kne ved å kontakte flere store forskningsinstitusjoner som produserte rapportene sine der, og få dem til å si til bedriften at de ville trykke et annet sted hvis ikke bedriften ville skrive under på en tariffavtale.

Da blir det fort lettere å si ja enn å si nei!

Ubehagelig å si nei

Hvis det ikke nytter med det gode får man ta andre virkemidler i bruk. Hvis vi er sure og sinte, så skal vi vise at vi er det! På en mindre bedrift kan vi for eksempel forlate kantina hver gang sjefen kommer for å spise lunsj. Vi kan la være å hilse (det forutsetter jo at vi pleier å hilse…).

Det som har blitt gjort med stort hell flere steder er at alle går med t-skjorter med et klart budskap på. Alle sammen, samme dag. Buttons kan også fungere. Særlig hvis vi jobber et sted der mange kunder og leverandører ser oss, er det effektivt. Det er bare fantasien (og fredsplikten/straffeloven) som setter grenser for hvordan vi kan markere oss!

Alle må være med!

Uansett hvordan vi finner ut at vi vil presse ledelsen er det viktig at det er mange som slutter opp om det som settes i gang. Ingenting er så pinlig som aksjoner som ikke har oppslutning. Derfor er det viktig at vi diskuterer og er sikre på at det vi ønsker å oppnå er noe en stor del av medlemmene er opptatt av. Jo mer irritasjon og sinne det er over en sak, jo lettere er det å få folk med. Det er også viktig å snakke om hvordan vi tror ledelsen vil reagere når vi setter i gang noe. Hvis vi har tenkt gjennom motreaksjoner er de lettere å møte.

Når vi skal vise at vi mener alvor så sjekk:

- Er aksjonen relevant for det man vil oppnå?
- Vil den øke presset på den som skal ta en avgjørelse på andre siden av bordet?
- Er den enkel?
- Er den synlig?
- Er timinga riktig?
- Er det noe nytt og annerledes – eller gammaldags og kjedelig?
- Er det nok folk som vil stille opp?
- Hvordan vil andre reagere?
- Vil det føre til samhold?
- Hvordan vil ledelsen reagere?
- Kan aksjonen slå tilbake på oss selv?
- Bryter vi noen lover eller avtaler?
- Vil vi ha det gøy?

Det er få ting som får folk til å føle samhold bedre enn hvis de opplever en seier sammen. Jo flere som har vært med på å bidra til seieren, jo sterkere blir samholdet.

Mange medlemmer har aldri vært med på å kreve noe, eller å gjøre sin stemme hørt på arbeidsplassen. For dem kan bare det å gå med en t-skjorte med budskap være et stort skritt.

Endring er mulig!

Derfor er det viktig at vi kan vise folk at vi har en plan og har tenkt ut hvordan vi skal gjøre ting. Det er viktig å tenke at vi skal bygge ting opp. La det eskalere – ikke gå rett på det mest dramatiske virkemiddelet først.

Den viktigste seieren er når vi får folk til å tro at endring er mulig. Når folk tror det nytter å slåss for å få det bedre på arbeidsplassen er de også villige til å være med å gjøre noe.

Les mer om organisering og aktive klubber på Fellesforbundet sine nettsider: www.fellesforbundet.no/for-avdeling-klubb/

Utstyrt med kjærlighet på pinne og jobbhåndboka i sekken var Kristin Mulleng Sezer og Carsten Østby Håkonsen med LOs sommerpatrulje noen dager i juli.

Julia Sofie Rosseland Hansen (25), tidligere faglig ungdomssekretær i LO i Oslo og Akershus, var den som holdt styr på oss i Sommerpatruljen.

LOs sommerpatrulje finner fortsatt mangler

LOs sommerpatrulje har avsluttet sine besøk til unge sommervikarer for i år. I 33 år har patruljen holdt på, og den avdekker fortsatt mangler.

Da patruljen startet opp i 1985 fant man rundt 50 prosent brudd på arbeidsmiljøloven i de bedriftene man besøkte. I år fant man brudd ved 39,8 prosent av bedriftene, opplyser LOs sommerpatrulje.

– Siden vi startet å patruljere i 1985 har antall bedrifter med brudd gått ned år for år. Det at unge lærer om sine rettigheter på jobben er viktig. Mange unge kjenner ikke til hva de har krav på. I tillegg viser dette at i Norge er de aller fleste bedriftseiere seriøse og opptatt av å gi unge et godt første møte med arbeidslivet, sier leder av LOs sommerpatrulje Bjarne Lagesen.

Statistikken viser at stadig flere unge får en skriftlig kontrakt. I fjor var det 9,4 prosent som ikke hadde kontrakt, mens dette i år var sunket til 8,4 prosent.

Men sommerpatruljen avdekker fortsatt mange mangler, og på noen områder har det vært en negativ utvikling fra fjorårets sommer til i år.

Brudd på overtids- og arbeidstidsbestemmelser har gått opp fra 12,8 prosent i fjor til 14,9 prosent i år, mens 32,4 prosent av de unge sommervikarene ikke vet hvem som er verneombud på arbeidsplassen deres. I fjor var dette tallet 26,6 prosent. (©NTB)

Trykkerihistorie i hjertet av Ljubljana

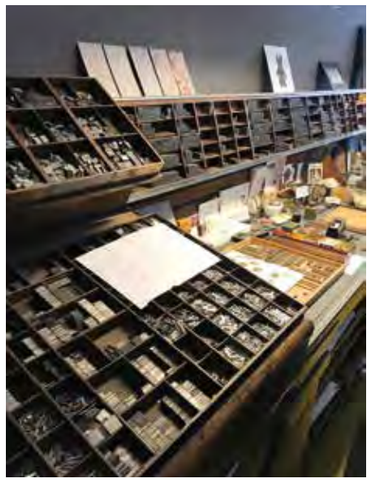

Slovenias hovedstad, Ljubljana, er nok ikke på topplisten når nordmenn legger ferieplanene, og det er kanskje ikke så rart.

Tekst og foto: Carsten Østby Håkonsen

Det går ingen direktefly til den lille byen med bare 280.000 innbyggere, så mange tar heller turen til nabolandet Kroatia. Det betyr ikke at byen ikke har mye å by på. Kulturelt minner byen mest om Italia, også for de som ønsker å utforske den lokale vinproduksjonen.

Byens sentrum er helt bilfritt og stemningen er svært fredelig langs elven Ljubljanica. Vi avlegger et besøk i en liten kaffebar i hjertet av byen. Den colombianske innehaveren fremstår mer som en kjemiker enn en barista der han rolig blander kaffe fra flere reagensrør før den kjøles ned til rett temperatur. Mannen bak disken smiler engasjert når vi sier vi kommer fra Norge, og lurer på om vi kjenner Tim Wendelboe, kaffespesialisten som holder til et lite steinkast fra Sagveien. Med glimt i øyet sier han at denne koppen er bedre enn Wendelboe sin. Vi er enige.

«Ikke gå inn der»!

Vi vandrer videre langs elvens bredder og brått får jeg øyet på en stor, sort stålkonstruksjon plassert utenfor en av de små butikkene som byen har så mange av. Det tar litt tid før jeg oppfatter at: Var det ikke en Vinge som stod der?! Vi går tilbake for å få en nærmere titt, og joda. Der står en trykkpresse av gammel årgang, men for meg ukjent modell. Gjennom vinduene ser jeg at det er flust av årgangsmaskiner i det lille lokalet midt i byen. Neste dag blir det tid til et ordentlig besøk. Nysgjerrigheten tar nok en smule overhånd der jeg inspiserer lokalene, og plutselig gir stemme beskjed om at «ikke gå inn der!». Det er ikke alle maskinene som egner seg for nysgjerrige turistfingre. Stemmen kom fra Maja Raćić, en av tre studenter som jobber der i tillegg til to ansatte.

En tilfeldighet

Marko Drpić er innehaver og daglig leder. Han startet samlingen av utstyr tilbake i 1999 nærmest ved en tilfeldighet da et trykkeri hadde behov for plass til en ny maskin. Da designstudioet hans til stadighet fikk høre av lokale trykkerier at «dette kan vi ikke produsere», bestemte han seg for å sette de gamle maskinene i drift, og gjøre spesialproduksjonene selv. I 2010 tok det hele av for alvor. Marko nærmest flyttet inn i studioet fordi arbeidsmengden ble så stor. Design, møter, prising og samtidig alt arbeidet med å samle utstyr og gjøre restaurering. Snart begynte de med workshops for alt fra 4-åringer til høgskolestudenter. Dette ga det lille firmaet internasjonal anerkjennelse og i dag tar de imot utvekslingsstudenter fra hele verden.

Samme utfordringer

Trykkeriindustrien i Slovenia har stått overfor mange av de samme utfordringene som i Norge. De største trykkeriene måtte legge ned etter oppløsningen av Jugoslavia og både penger og utstyr forsvant. Nye eiere kom og gikk, og i dag er det sammenslåinger som står på agendaen hos de fleste trykkerier, omtrent som vi ser i Norge.

Frem til andre verdenskrig hadde trykkeriforeningene sin egen skole. Man måtte først søke jobb på et trykkeri, deretter bestemte overtrykkeren hvem som fikk plass på skolen basert på kvalifikasjoner og behov i produksjonen. Etter krigen ble skolen overtatt av staten, men utdanningen var fortsatt god. I dag er fokuset mest på programmering og førtrykk, mens utdanningen av trykkere er svært dårlig. Det betyr at praktisk kunnskap forsvinner, og designere vet svært lite om hvilke muligheter som finnes, da de stort sett bare lærer noe teori rundt trykkeprosessen.

TipoRenesana

For å rette fokus mot dette satte TipoRenesansa opp en attraksjon utenfor studioet sitt i forbindelse med at Ljubljana var bokbyen i 2010. De laget trykkplater av tre og brukte dampveivals for å sette trykket på papiret. Dette ble en attraksjon for både store og små i byen, og byrådet forsto verdien av kunnskapen som fantes. Dette bidro til at TipoRenesansa fikk et lokale midt i sentrum av byen.

En ting de ikke har klart er å finne særlig mange detaljer om den fine pressa som står utenfor lokalet. Dersom våre lesere drar kjennskap på den, kontakt gjerne redaksjonen.

Maja Raćić er en av tre studenter som jobber på TipoRenesansa.

TGM Typografiske Meddelelser
Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 4 • 2012 • 97 årgang

UTGIVELSER 2018:

Nr. 4: Frist 15. november. Trykk 26. november. Posten uke 49.

Trykkerne feirer 100 år

I mars måned 1917 sendte styret i Kristiania Maskinmester forening et brev til trykkerkollegene i Bergen, Trondheim, Stavanger og Drammen om et samarbeid landet over! Det ville ha betydning i tariff og organisasjonsarbeid og kunne styrke trykkernes kår.

Tekst: Egil Løvstakken
Foto: Freddie Lørendal

Trykkerne i Bergen, Trondheim og Stavanger sluttet seg til tanken, og sendte representanter til trykkerkonferanse, som trådte sammen i Kristiania den 4. august 1917.

Nå var Norsk Trykkerforbund (NTF) stiftet. Man hadde skapt et engasjement blant trykkerne i «hele» landet for å stå sammen om felles viktige oppgaver, og å løse felles problemer. Dette engasjement har nå holdt trykkerne i Norge samlet i 100 år.

Norsk Trykkerforbunds første landsmøte ble avholdt i mars 1919. Det ble vedtatt nye lover, og kontingenten ble forhøyet fra 5 øre til 15 øre per uke per medlem. Man besluttet å opparbeide et fond som skulle være urørlig til det hadde nådd 25.000 kroner.

Arbeidsforholdene på den tiden var utrygge, så bidrag som kunne trygge foreningene var bra.

Trykkerne var i denne tiden opptatt med tariffrevisjonen som skulle komme, settertrykker-spørsmålet var som vanlig på gang, og foreningene behandlet i flere møter framsatte forslag.

Tariffrevisjonen hadde som resultat at minstelønnen ble hevet til 86 kroner per uke for dagarbeid og 100 for fast nattarbeid, inkludert et dyrtidstillegg på 18 kroner per uke. Minstelønnen for rotasjonstrykkere ble 103 kroner for dagarbeid og 117 for nattarbeid. Settertrykker kunne ikke nyttes i de større byene, og endelig ble det tariffestet 14 dagers ferie med full lønn etter 6 måneders sammenhengene ansettelse i samme bedrift.

Lærlingene

Til Norsk Trykkerforbunds landsmøte i januar 1926 kom det fra Bergen Maskinmesterforening følgende forslag: Lærlingeskalaen foreslåes endret til at det skal være 2 trykkere for å kunne ansette 1 lærling.

Egil Løvstakken holder tale under festmiddagen.

Likeså 4 trykkere for å kunne ansette 2 lærlinger.

Dermed starter et energisk arbeid for at tvungen svenneprøve skulle gjennomføres. Fra 1. januar i 1948 ble læretiden satt til 4 år, og tvungen svenneprøve ble gjort gjeldende.

Slutten av tjue- og tretti-årene var det konfliktfylte år for både trykkerne og organisasjonene. Arbeidslivet var preget av streik, arbeidsledighet og lockout. Det var vanskelig å føre forhandlinger og det var tøffe økonomisk tider.

Stor reisevirksomhet

Landsmøter og trykkerstevner ble holdt årlig, og sammen med maskinmesterforeningene ble det holt foredrag og oppdateringer i faget. Trykkerne hadde stor reisevirksomhet for å bli oppgradert i faget. Det ble turer både i inn- og utland.

Norsk Trykkerforbunds tette samarbeid i 1950-, 60- og -70-årene med Oslo Maskinmesterforening, ble intensivert etter som den trykktekniske utvikling endret karakter. Det var i denne tiden NTF ble Trykkernes Landssammenslutning (TLS) og Oslo Maskinmester forening (OMF) ble til Oslo Grafiske Trykkerklubb, de andre klubbene i landet ble også grafiske trykkerklubber.

TLS var moderforeningen, men styrene kom fra OGT med innstillinger fra klubbene i hele landet. Dette samarbeidet gjorde det mulig å arrangere trykkerstevner, gi faglig viten om produkter og maskiner fra leverandører, firmaer for grafisk materialer m.m. Trykkerstevnene i vårt land har jo også hatt en nordisk «satellitt». Nordisk Trykkermøte, som ambulerte mellom de fire nordiske land hvert tredje år.

Et tidligere aktuelt innslag ved enkelte trykkerstevner, var de såkalte «trykkerkonkurranser». I boktrykkets glanstid etter krigens slutt, fra 1945 og i årene som fulgte, helt frem til Nordisk Trykkermøte i Oslo 1970, ble det jevnlig arrangert trykkerkonkurranser, både nasjonalt og i Nordisk sammenheng, i hovedsak for å heve det faglige nivået.

1955 ble det kunngjort at det var muligheter for å få trykkerkurs ved Heidelberg-fabrikken i Vest-Tyskland, disse kursene ble mest benyttet av enkeltpersoner.

1962 var året da TLS, i samarbeid med Heidelbergs forhandler i Norge gjennom mange år, Olaf Gulowsen A/S, var med på å arrangere disse kursene for grupper. På den måten kunne man gi trykkere fra hele landet muligheten til å delta. Dette ble innledningen til et kurstilbud som varte i 39 år.

Disse kursene fikk enorm betydning i overgangsfasen fra boktrykk til offset, og store grupper av norske trykkere, som gjennom en årrekke har fått anledning til å få en ukes studieopphold ved verdens største produsent av trykkmaskiner gjennom tidene. Jeg vil spesielt ønske Johannes Stendahl og Luth-Gruppen lykke til med å formidle nyheter om produkter fra Heidelberg. Hvert av de 39 oppholdene i Heidelberg kunne formidle sin egen historie!

Vi er nå kommet til 2018. Det er 100 år siden 1918 og det tynnes i rekken av trykkere. Landstrykkerstevnene har fortsatt appell, og nye muligheter med digitale produkter kommer i fokus.

Kortvisjon – med ettertanke

Et historisk forbund i hundre år
Trykkeriene trivdes, fikk gode kår
Aviser, blader og bøker ble trykket
For trykker i arbeid, den gode lykke
Faget ble hedret, klubber ble dannet
Trykker med fagbrev, det ble nå mange
Så kom en tanke om utviklings tall
Gutenbergs type ble film digital
Er trykkerens dager på vei forbi?
Er faget med stolthet blitt Nostalgi!

Talen til Egil Løvstakken er gjengitt i noe redigert utgave.

Arne Børresen spilte for trykkerne utenfor modelltogmuseet.

Deltakerne venter på båten til Gamlebyen, der fikk vi en fin omvisning og tid til å gå rundt å se på det fine området.

Landstrykkerstevne

Årets Landstrykkerstevne var i år lagt til Fredrikstad. Østfold Grafiske Trykkerklubb og Trykkernes Landssammenslutning var arrangører.

Tekst: Lars Svensson
Foto: Freddie Lørendal

Siste helgen i august var det tid for faglig påfyll, sosialt samvær og markering av 100 års jubileet til Trykkernes Landssammenslutning (TLS) sto i sentrum på dette stevnet. Scandic City Hotel var stevnedeltagernes base hvor 31 deltagere var innlosjert. Etter innsjekking på hotellet var det naturlig å ta vertsbyen nærmere i øyesyn. Trykkerne møttes på Restaurant Havnelageret for ølsmaking, og det var ikke til å unngå å høre trykkernes skål den kvelden.

Foredragsholderne

Ivar Baardsen åpnet årets Landstrykkerstevne lørdag morgen og ønsket velkommen til deltagerne, gjester og foredragsholdere. Han gratulerte også Trykkernes Landssammenslutning med 100-årsjubileet og takket annonsører og hotellet for godt samarbeid. Han presenterte også dagens foredragsholdere og program.

Først ute var Johannes Stendahl fra Luth-gruppen. Han tok for seg utviklingen i grafisk bransje i Norge fra vinge/sylinder til arkbasert tonerteknologi på en morsom måte. Han kom også inn på at det å bestille trykksaker på nett i dag kan sammenlignes med det å bestille flybilletter. Du bestiller og godtar et konsept, du får det du får.

Stendahl mente at offset fremdeles har konkurranseevne med digital trykk, ved å planlegge og trykke flere jobber på samme innlegg, i for eksempel 70 x 100 format. Han la også vekt på at teknologien går i bølger og at det satses både på offset og digitalt hos Heidelberg.

Etter en kort kaffepause var det Niels Killi fra Fellesforbundet som var neste foredragsholder. Han fortsatte der Stendahl avsluttet, om det å bestille trykksaker på nett, og at Laser Trykk nå var Danmarks mest lønnsomme nisjebedrift når det gjelder bestilling på nett, og at de har cirka 160 avtaler i Norge. Killi mener vi er litt sneversynte her hjemme så lenge vi har jobber nok til lønnsomhet og fremdeles lever på lav kronekurs. Vi er gode på teknisk produksjon, men dårlige til å støvsuge markedet, noe de er bedre på ute i Europa.

Det nye faget i grafisk som skal favne hele den grafiske produksjonslinja: Grafisk produksjonsteknikker, har nå hele 12 lærekontrakter. Grafisk utdanningsfond har kursing og økonomisk støtte (for de med tariffavtale) for å hjelpe bedrifter med ny arbeidsflyt.

Etter lunsj var det Roger Wiig fra Konica Minolta som tok for seg utfordringer i grafisk bransje, fra papir til digitale kanaler. Den digitale annonseringen øker med cirka 20 prosent i året, og papiropplagene går ned. 47 prosent av trykkeriene oppgir lavere opplag og 16 prosent oppgir høyere opplag. En del kunder er ikke villige til å betale for kvalitet og godt håndverk lenger.

Områder med vekst i grafisk bransje er emballasje, etikett, pose og storformat. Andre muligheter er kunder som ønsker løsninger som øker verdien på trykksaker som: Nisje, stoppeffekter, løsninger som kanaliserer trykk og digitale løsninger, og miljøbevisstheten øker, med større ønske om kortreiste trykksaker som er trykt i Norge. Samt mer samarbeid på tvers av bedrifter. Det ble sendt rundt trykk med jet varnish, foliering, og andre forskjellige smasheffekter. Inkjet blir større enn tonerbaserte maskiner og de kan produsere 3.000 trykk i timen, ensidig, og 1.500 trykk, tosidig.

Festmiddag

Ivar Baardsen takket de foredragsholderne for interessante foredrag og avsluttet landstrykkerstevnet for dagen.

Om kvelden var det festmiddag for å markere 100-årsjubileet til TLS og Jonn Gulbrandsen ønsket deltagere og gjester velkommen til feiringen av de første 100 årene til jubilanten. Freddie Lørendal var kveldens toastmaster og presenterte kveldens talere som var Johannes Stendal fra Luth-gruppen, Egil Løvstakken tidligere leder TLS og æresmedlem. Han leverte en omfattende tale fra TLS' oppstart frem til i dag, Ivar Baardsen Østfold Grafiske Trykkerklubb (ØGT), Gunn Gundersen TLS, Kristin Mulleng Sezer, Ogf og Olle Winqvist fra Malmø, innimellom muntre historier.

Gamlebyen

Søndag morgen tok deltagerne båten fra brygga i sentrum for å besøke Gamlebyen med sin fine atmosfære og historiske bygninger. Under vårt besøk i Gamlebyen var deltagerne innom modelltogmuseet som kunne by på Norges største modelljernbane. Arne Børresen, som viste oss rundt, fortalte at de var godt i gang med en stor utvidelse. Museet har cirka 40.000 besøkende i året. Stevnet ble avsluttet med en god lunsj på restaurant Majorstuen i Gamlebyen. Ivar Baardsen og Freddie Lørendal takket for et vellykket stevne. Det ble ikke satt noen arrangør for neste års stevne, styret i TLS skal jobbe med det utover høsten.

Palestinske fotballag i Norway Cup

Jerusalem Girls

Gaza Kids

Norway Cup 2018 er over; ei sommeruke til glede for mange barn og unge. Kanskje spesielt for guttene fra «fengselet» Gaza og jentene fra usikkerhet og undertrykking på Vestbredden.

Tekst: Svein Mortensen
Foto: Norway Cup

Vi har hørt lyden av tromme og sekkepipe fylle Ekebergsletta i Oslo. 13 år gamle norske og palestinske jenter holdt hender og danser i ring etter en kamp Jerusalem Girls vant 14-1. De palestinske jentene kjempet om ballen som løvinner. De vant kampen, men først og fremst vant de hjertene til de tallrike tilskuerne. Hassan på sekkepipe og Merhay på tromme er viktige deler av de palestinske lagene.

Mange nye venner

Flere av spillerne har fortalt at de har fått mange nye venner, både fra Norge og sitt eget land.

Fordi det nesten er umulig å reise mellom Gaza og Vestbredden, er Norway Cup også en unik sjanse for ungdommene til å bli kjent med spillere fra sitt eget land.

Guttene fra Gaza Kids kommer fra et hjem/skole for barn uten foreldre eller med bare en foreldre. Amr (13) sa at fotballturneringen i Norge betyr mye for dem: Norway Cup er virkelig en vennskaps-cup. Et spesielt tegn på dette var støtten, interessen og invitasjonen fra Kåffa-laget (KFUM-kameratene) jentene spilte mot. De inviterte til hyggelig pizzalunsj i klubbhuset og framtidig kontakt.

Små muligheter til å trene

Når vi tar hensyn til mulighetene for å trene sammen, på tvers av veisperringer, sjekkpunkter og uforustsigbare forhold forøvrig, er de sportslige resultatene helt bra, og heller ikke det viktigste.

Gaza Kids - Klemetsrud IL	2 - 1
Høybr.og Stovner IL 2 - Gaza Kids	6 - 3
Bergsøy IL - Fotball - Gaza Kids	1 - 4
1/64 Final	
Gaza Kids - Grüner Fotball IL 1	3 - 6
Jerusalem Girls - KFUM-Kam. Oslo	3 - 4
Varanger BK - Jerusalem Girls	1 - 14
Fet - Jerusalem Girls	3 - 0
1/16 Final	
Rosendal TL - Jerusalem Girls	6 - 7
1/8 Final	
Heggedal IL - Jerusalem Girls	2 - 1

I likhet med i fjor har bistand fra Det norske representasjonskontoret for Palestina i Al Rahm og Den norske ambassaden i Tel Aviv vært hjertevarmende. Vi takker varmt for uvurderlig støtte, blant annet når det gjelder alle mulig og umulige formaliteter i forbindelse med utreisene.

Ledere og trenere for lagene ba oss takke alle som har bidratt, og vi takker våre kamerater i fagbevegelsen for støtten, og vil komme tilbake med regnskap etter årsskiftet.

Dagene i fred, frihet og vennskapelig kappestrid setter spor og gir våre unge venner håp om rettferdighet, i en ellers utrygg og uforutsigbar tilværelse.

Med hilsen Støttegruppa for palestinsk fotball: Artur Sæmer Timraz, koordinator, Terje Fjellum, nestleder Oslo grafiske fagforening og Svein Mortensen, internasjonalt utvalg LO i Oslo.

Gaza-markering

Søndag 29. juli ble Kårstein, som seiler under navnet Al Awda (The Return), stanset av den israelske marinen i internasjonalt farvann 53 nautiske mil fra Gazastripen.

Dagen etter stilte et hundretalls demonstranter opp foran Utenriksdepartementet med krav om at Norge måtte fordømme både bordingen av Kårstein og blokaden av Gazastripen. Torstein Dahle, leder i Ship to Gaza Norway talte under markeringen foran Utenriksdepartementet (UDI) i regi av organisasjonen Ship to Gaza Norway og Palestinakomiteen. Markeringen var til støtte for den norske båten Al Awda (MS Kårstein) som hadde blitt stanset av den israelske marinen. Kårstein hadde medisinsk utstyr og aktivister fra en rekke land om bord. Toktet føyer seg inn i en rekke forsøk siden 2010 på å bryte den israelske blokaden av den lille palestinske enklaven lengst øst i Middelhavet.

Det var 114 bokser med medisinsk utstyr til Gaza på den norske båten «Kårstein» og den svenske båten «Freedom», som ble bordet 4. august. Freedom Flotilla Coalition, der Ship To Gaza er med og over 1.000 folk fra hele verden har bedt israelske ambassader og utenriksdepartement i mange land om å levere boksene dit de skal. Hele verden vet at Gazas overfylte sykehus sårt trenger medisinsk utstyr. Israelske snikskyttere fortsetter å drepe og såre hundrevis av palestinere nesten hver uke. Siden frihetsmarsjen på Gaza startet 30. mars, har israelske soldater drept 130 palestinere, deriblant 23 barn og tre handikappede ifølge PCHR (Palestinsk Senter for Menneskerettigheter). Hele 6.729 mennesker har blitt skadet av kuler, inkludert 1.140 barn.

Kjetil Larsen, Terje Fjellum, Eva-Lill Bekkevad og Anne Rønningsbakk (fotograf) fra Ogf stilte opp utenfor UDI.

Hverdagen som UX-designer

Møt Agnethe Heggelund

Foto: Edin Ramicevic

I denne artikkel forteller min kollega Agnethe Heggelund om sin vei inn i UX-faget, arbeidsmetoder og prosjekter i helsesektoren.

Tekst: Darija Sapozenkova-Hauge

– Hva fascinerte deg så mye med UX at du valgte det som fag?

– Jeg visste ikke nøyaktig hva interaksjonsdesign-studiet skulle bli da jeg begynt å studere. Jeg var kreativ, glad i teknologi og likte å tegne. Interaksjonsdesignlinjen på NITH var praktisk orientert: Mer «hands on»-koding, mindre dokumentasjon og mer rettet mot arbeidslivet. Etter BA i interaksjonsdesign med mye programmering ønsket jeg å forstå UX bedre og tok master på UiO med spesialisering innenfor interaksjonsdesign. Det var reelt og spennende å skrive masteroppgaven, som handlet om omsorgsboliger og bruk av trygghetsalarm. På grunn av det fikk jeg lyst å jobbe innenfor helsesektoren.

En dag i året er det IFI-dager på UiO. Bedrifter presenter seg med stands og studenter har mulighet å utforske arbeidsmarkedet. Jeg snakket med noen på Ciber-standen og skjønte ikke helt at de hadde UX, men jeg skrev meg på liste og de kontaktet meg. Under intervjuet skjønte jeg at de har UX og at det er et hyggelig sted. Så fikk jeg tilbud. Det var halvt år før jeg var ferdig med master. Jeg tipset de andre, så det kom to til fra oss til Ciber.

Darija er sjefskonsulent og teamleder i Ciber Experis. Blog: blog.darijasart.com

– Hvilke prosjekter er det gøyest å jobbe med?

– Et av de morsomste prosjektene var Komplett Apotek for Komplett-gruppen. Kunden skulle ha et av Norges største nettapotek med salg av resept-medisiner. Jeg skulle finne ut hva nettapoteket skulle være, definere krav, dele opp prosjektet i faser, kombinere forretningsbehov med brukerbehov. Jeg måtte forstå domene, resepter, systemflyt, tekniske begrensninger for løsningen samt lover og regler. Så måtte jeg lage et design og formidle det til utviklerne. Jeg brukte mesteparten av tiden min til å skrive brukerhistorier – vi jobbet opp mot polske utviklere, som ikke kan den norske reseptløsningen og alt skulle detaljspesifiseres. Det var også mye kommunikasjon med folk – farmasøyter, utviklere.

– Det var gøy å jobbe med et så komplisert domene – masse å sette seg inn i og utfordringer underveis, som for eksempel endring i lovverket. – Lanseringen gikk kjempebra – vi solgte mange reseptmedisiner.

– Hvilke verktøy brukte du i UX arbeidet?

– I gamle dager brukte jeg Photoshop for grafiske skisser, Balsamiq for wireframes og Illustrator for ikoner. Sketch kom senere og er godt i bruk nå om dagen. For animerte og fancy prototyper bruker jeg Axure, for enkelt lenkede sider bruker jeg Marvel.

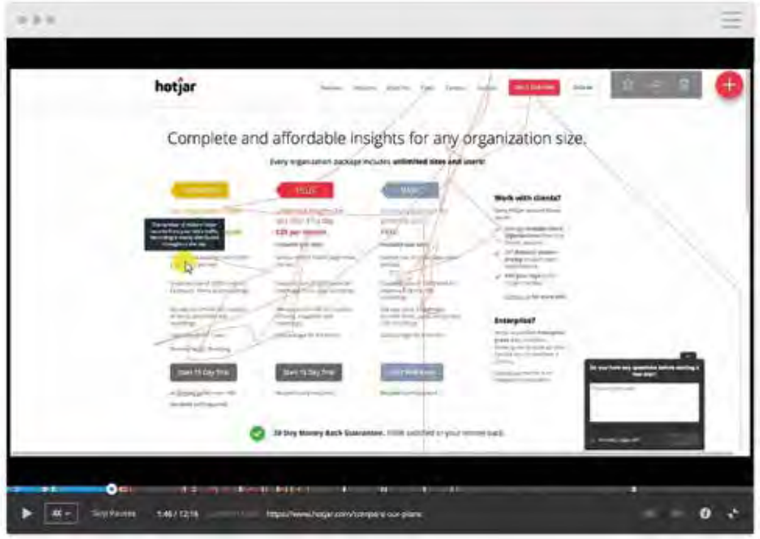

Man kan bl.a. se klikk og mus bevegelser via Hotjar.

– Hvilke metoder for brukertesting har du jobbet med i Komplett Apotek-prosjektet?

– Vi testet reseptløsningen med Beta-testere som testet hjemmefra. Beta-testerne var spesielt utvalgte folk som fikk tilgang til testsiden via URL der man kunne bestilte på helt vanlig måte og gi tilbakemelding til produkteier.

En annen måte å teste på er Gerilja-brukertesting. Da man går ut på gata med papir skissene eller mobil/iPad og vi spør tilfeldige folk på hva de syns.

Lab-testing er formell testing med fastsatt manus og oppgaver, i et bestemt rom og analyse i etterkant. Vi tok opp skjerm på iPad for analyse med et verktøy som heter Wondershare, selve brukertesten var filmet med Quicktime. Hvis man vil ha flere observatører, så kan man streame til et annet rom eller dele URL-en som streamer skjerm og lyd.

Hotjar er analyseverktøy for brukeradferd på web. Man kan ta opp brukerne mens de bruker nettstedet, og se hva de gjør uten at de vet det. Viktig å huske på: Utviklere må maskere feltene med sensitive data som kredittkortnummer i forkant av opptak i Hotjar.

Man kan sette markeringer på flyten og se hva 10.000 brukere klikker mest på: Klikker de på det du ønsker de skal klikke på? Scroller de på langs eller scroller de ned? Hvor faller folk av? For eksempel man kan sette opp målinger og måle hele flyten i en kjøpsprosess: Fra forside til produktside, videre til handlevogn, så til kasse og til bekreftelsesside. Som resultat får man en visualisering. Den kan for eksempel vise at 80 prosent av alle brukerne faller av på produktsiden. Da vet man at det er noe på produktside som gjør at brukere ikke går videre. Så kan man vurdere om og hvordan siden bør forbedres.

Det er gøy å teste og se om påstandene våre stemmer med det folk opplever og hva de gjør.

Akkurat nå har jeg gått ut av et prosjekt hos Norsk pasientskadeerstatning, som har en mer sårbar brukergruppe. Da har vi brukertestet på venner og bekjente, samt rekruttert brukere med god spredning fra Norstat. Det er en veldig fin måte å rekruttere brukere på om du ikke har brukergrupper lett tilgjengelig.

Jeg vil også anbefale flere å sjekke ut Abstract: et verktøy som gjør det lettere for designteam å jobbe sammen. Nesten som GitHub for designere. Det har vi akkurat tatt i bruk på prosjekt hos Entur og vi digger det.

Jeg håper at denne artikkelen ga deg oversikt over UX- hverdagen og inspirerte deg til å prøve nye brukertest-metoder!

Stand på Høgskolen Kristiania

Carsten Østby Håkonsen på stand.

Vår nye organisasjonsarbeider er på plass, og her er en liten hilsen fra ham.

Sommeren er over, og studentene flokker tilbake til klasserommene. I midten av august var det semesterstart hos Høgskolen Kristiania, som blant annet omfatter Westerdals og fagskoleutdanning innen grafisk design. Ogf holdt stand for studentene 15. august.

Høgskolen Kristiania omfatter også Fagskolen Kristiania (tidligere Norges Kreative Høgskole), og hadde standdag 15. august på Campus Fjerdingen. Vi kom i kontakt med en rekke studenter fra mange ulike fagområder. Hovedsakelig var det studenter fra markedsføring, programmering og innovasjonsstudier som møtte opp, men vi ble invitert til å komme tilbake for å besøke studenter innen grafisk design ved fagskolen noen uker senere. Vi ble fortalt at de har omtrent 70 studenter innen grafisk design, så det er ingen tvil om at interessen for faget er stor, og vi håper dette vil bringe med seg noen nye medlemmer utover høsten.

Tyrkisk fagforeningsleder:

– Når jeg legger meg om kvelden, tenker jeg på om noen vil komme og banke på døra mi

Fagforeningsleder Arzu Çerkezoğlu (bildet) har fem-seks rettssaker gående mot seg, men gir ikke opp.

Tekst: Anne Siri Renå, LO Aktuelt
Foto: Kristin Mulleng Sezer

Fagforeningslederen har blitt arrestert flere ganger, og må le litt når hun forteller om det. Hun har fem-seks rettssaker gående mot seg, ikke uvanlig for en opposisjonell i Tyrkia.

Arzu Çerkezoğlu sier hun «fornærmet presidenten», blant annet under pressekonferansen hun holdt da flere bygningsarbeidere ble drept på grunn av dårlig sikkerhet.

– Om jeg ikke var der, hadde det virkelig vært en forbrytelse, sier Çerkezoğlu.

Vi møter henne for en kopp te på en utendørsservering i Istanbul før hun skal videre til neste møte. Hun holder fast ved legejobben sin to halve dager i uken i tillegg til fulltidsvervet som president. Hun vil beholde nærheten til yrket sitt.

DISK har rundt 200.000 medlemmer er en paraplyorganisasjon for 22 fagforeninger i privat sektor. Organisasjonsgraden i Tyrkia er på under ti prosent.

Verst for arbeidere

Tyrkia ligger nå på ti på topp-listen over verdens verste land for arbeidstakere, ifølge International Trade Union Confederation (ITUC).

Demonstrasjoner og streiker blir slått knallhardt ned på, som følge av unntakstilstanden som varte fram til i sommer. «Vanlige» fagforeningsaktiviteter er så å si umulig.

– Dette er et grovt overtramp mot arbeidstakerne. Streikeretten er fundamental, fastslår Çerkezoğlu.

En arbeidsdag i Tyrkia er også svært lang, på papiret 45 timer i uka, men i praksis 49,5 timer, ifølge DISK.

Minstelønna er på 1600 lire, drøyt 3000 norske kroner i måneden.

Arzu Çerkezoğlu gjestet LO-kongressen i 2017 som generalsekretær for Confederation of Progressive Trade Unions of Turkey (DISK). Nylig rykket hun opp til å bli president, og da fikk hun telefon-gratulasjon fra Tyrkias arbeidsminister.

Dialogen med regjeringen er ellers svært begrenset, men hun forteller at de har hatt noen møter om den høye arbeidsledigheten blant unge kvinner, som er på 33 prosent.

– Kvinner er andrerangs arbeidstakere i Tyrkia. De blir sist rekruttert og først oppsagt, sier Çerkezoğlu.

Hun mener kampanjene fra myndighetene for å få kvinner i arbeid bidrar til flere kortidskontrakter, løse arbeidsforhold og underbetalte jobber.

– Tenker du mye på hva som kan skje med deg personlig?

– En viss frykt hører med til det å være menneske. Når jeg legger meg om kvelden, tenker jeg på om noen vil komme og banke på døra mi, forteller hun.

Og da blir hun engstelig for datteren, 21-åringen som studerer arkitektur. Men datteren er også en viktig grunn til at Arzu Çerkezoğlu fortsetter å holde fanen høyt. Hun gjør det først og fremst for de unge.

– Dessverre kunne vi ikke endre landets ledelse ved valget, men pliktene våre forsømmer vi aldri, avslutter Arzu Çerkezoğlu.

Avisen har egne sikkerhetsvakter og advokater ansatt, da de stadig er under sterkt politisk press.

Bedriftsbesøk i Cumhurriyet

Siste uken i juni var jeg så heldig å få være med på en reise til Istanbul. Min mann, Hüseyin Sezer og jeg fulgte en journalist og en fotograf fra LO Media rundt for å snakke om ytringsfriheten i Tyrkia.

Tekst og foto: Kristin Mulleng Sezer

Cumhuriyet er den eldste tyrkiske dagsavisen og har hovedkontor i Istanbul. Den ble etablert 7. mai 1924 av journalisten Yunus Nadi Abalıoğlu. Det er også en av Tyrkias siste frie aviser som dere kan lese om lenger ned på denne siden. Vi var til stede på et redaksjonsmøte, og jeg fikk tatt en prat med en mediegrafiker om hvordan de lager avisen. Det brukes ingen malsider men de har selvsagt side- og artikkelmaler. Avisen er vanligvis på 16 sider og er i Berlinerformat. Det jobber til sammen seks mediegrafikere i redaksjon, og hun jeg snakket med er veldig fornøyd og stolt av jobben sin. De er organisert i samme fagforening som journalistene, Basın-İş, i hovedsammenslutningen DISK. Det var mange sterke inntrykk på vår reise, og jeg beundrer dem som jobber under slike forhold og fortsatt holder motet oppe og har en tro og et håp om at ytringsfriheten skal seire.

Mediegrafiker i redaksjonen.

Tyrkisk journalist:

– Myndighetene kan stenge avisa når som helst

En av Tyrkias siste frie aviser, Cumhuriyet, betaler dyrt for å rapportere fra tyrkernes hverdag.

Tekst: Anne Siri Renå, LO Aktuelt

Nazan Özcan er journalist i Cumhuriyet.

– Myndighetene lar oss ikke gjøre det vi skal. Vi tyrkere lever i kaos både i trafikken og i politikken, sier Özcan sarkastisk.

Kaoset råder definitivt også i journalistikken. Hun hever stemmen noen hakk der hun står på den luftige terrassen og tar en røyk.

Bak høye gjerder og streng bevoktning befinner de 250 ansatte i Chumhuriyet seg. Her jobber også et team av advokater, for rettssaker og fengslinger er det mange av. Cumhuriyet er avisen som for noen år siden avslørte Tyrkias våpensmugling til Syria.

Sjefredaktøren og en kjent gravejournalist ble begge dømt til sju og et halvt års fengsel for dette. Flere av avisens medarbeidere har tidligere blitt drept.

Insisterer på rapportering

Situasjonen i Tyrkia gjør at avisen sliter økonomisk, men redaksjonen insisterer på å rapportere fritt så lenge myndighetene ikke stenger Cumhuriyet. Det kan skje i morgen, ifølge journalist Esin Ileri. Demokrati, ytringsfrihet og menneskerettigheter er de tre grunnpilarene i rapporteringen, forteller hun.

– Vi skal være stemmen til de undertrykte, sier Ileri.

Nazan Özcan er representant i Basın-İş, presseorganisasjonen i hovedsammenslutningen DISK. Hun sier det ikke blir særlig tid til overs for å jobbe med generelle lønns- og arbeidsvilkår i bransjen, når pressefolk er så jaget av myndighetene som nå.

Vi går ombord på MS Thorbjørn.

Minnesmerke med alle navnene.

Dagstur til Utøya

Hegnhuset skimtes i bakgrunnen.

Her serveres hjemmelaget fiskesuppe.

34 personer fra Oslo grafiske pensjonistforening tok en busstur ut til Utøya.

Tekst og foto: Reier Dahl

Det var med mange følelser vi dro; hvordan ville det bli å se stedet som forandret Norge, stedet hvor så mange ungdommer opplevde sitt livs mareritt.

Gammel historie

Vi skulle få høre hele historien til Utøya, fra år 1000 fram til i dag, 2018.

Med «Thorbjørn» ankom vi brygga og så det hvite huset, kjent over hele verden. En hyggelig guide møtte oss og fulgte oss opp til Arbeidsmiljølåven, til en utstilling med tekst og bilder. I det flotte været ble vi fortalt historien fra gammelt av og frem til 22. juli 2011 og hva som har skjedd med stedet etter denne dagen.

Øya var et mangfold av vekster, trær, åpne plasser og lune steder. Vi vandret i ro til skolestua og LO-tunet. Sterkt og vemodig følte vi på redselen til ungdommen mens de løp fra den gale, gjemte seg bak kratt og stein, la på svøm og hørte skudd. Ingen utenom de selv kan skjønne hva de opplevde i mange timer den dagen.

Vi fikk servert lunsj, god fiskesuppe med deilig focaccia i den nybygde kafeen, et flott bygg som ble brukt til undervisning, kursing og med et stort bibliotek.

Vi så fotballbanen og bakken hvor mange AUF-ere og politikere har kjempet om ballen og utvekslet viktige synspunkter i det politiske landskap.

Hegnhuset

Vi fikk se Hegnhuset, et hus som er bygd rundt den gamle kafeen. Et veldig spesielt bygg som har fått pris som det viktigste huset som er bygd. Kafeen er bevart på innsiden, akkurat slik den var 22. juli 2011, rundt er det satt opp 69 søyler til minne om de som døde og nesten 500 søyler for de som overlevde. Det er vanskelig å beskrive den følelsen vi alle fikk da virkeligheten fra den dagen var så synlig, bildene forteller alt.

I dag er øya mer brukt enn noen gang. Hit kommer mange unge fra hele verden for å utveksle politiske meninger, her er det kurs og undervisning om blant annet hvordan vi klarer å gå videre, AUF har igjen åpnet for sommerleir.

Utøya er et viktig nasjonalt og historisk sted for Norge og vi er takknemlig for at vi fikk lov til å komme hit. Vi er sikre på at øya blir et sted hvor ungdom kan komme sammen og fortsette som en viktig arena for meningsutveksling, lek og moro. Takk for besøket!

Egne Hjem

I de to foregående nummer av TgM har vi sett på feriehjemmet på Hadeland, og i forrige nummer så vi hvordan Den typografiske foreningen arrangerte en basar i begynnelsen av år 1900 som gikk med solid overskudd.

Tekst: Niels Edvard Killi

Allerede i TgM nummer 31, fra 4. august 1900, står det et *«Aabent brev til rekonvalecenthjemmets komite», der Jac. Gopledal omtaler den økonomiske situasjonen for hjemmet som godt sikret og at det er behov for å sørge for god og sikker avkastning på de midlene som er samlet inn. Han fortsetter: «Ved forskjellige leiligheder, naar det saa vigtige huslejespørsmålet berøres, glider samtalen umærkelig ind paa det tema, hvorvidt og paa hvilken maade det lod sig gjøre for arbejdere at komme i besiddelse af sine egne smaa hjem. Jeg har derfor erfaring for, at der blandt kollegerne er mange, som med glæde vil paalægge sig ofre for at faa denne opgave løst paa en tilfredsstillende maade. Flere har lige overfor mig udtalt ønskeligheden af, at der blandt forenings-medlemmer dannedes et selskab med følgende formaal: ved hjælp af en bestemt ugentlig kontingent at skaffe tilveje kapital til indkjøb af grund til byggetomter.»*

Deretter viser han gjennom et eksempel at det kunne la seg gjøre å kjøpe en middels stor tomt utenfor byen, i rimelig nærhet til en jernbanestasjon og han fortsetter med å nevne et mulig eksempel der det kjøpes en tomt på ca 600 mål til en pris av 120 000 kroner. Han fortsetter: *«Nuvel, denne ejendom kan vi erhverve paa en ganske ligetil maade, nemlig ved at betale de 15 a 20 000 kr., som forlanges kontant af kjøbesummen, tildels af overskuddet af de ved basaren indkomne penge og for den resterende del af foreningens øvrige fonds.»*

Han tenker seg videre at det lages et aksjeselskap der medlemmene kjøper en aksje, som gir en ca 2 mål stor tomt, og betaler 1 krone pr. uke i 12 år for tomten. Gopledal mener at: *«2 maal er tilstrækkelig til vaaning, udhuse, gaardsrum, kjøkkenhave og potetsager. 1 maal er jo allerede for den sags skyld stort nok til at bygge paa; men til et lidet hus bør der høre saapas som et par maal, for at man skal kunne indrette sig frit og behagelig.»*

Man hvilte ikke på laurbærene, allerede i nummer 33 for 18. august omtales et møte som skal holdes mandag den 20. august: *«I Bogtrykkernes sygekasse foreligger en forespørsel fra den midlertidig valgte komite i Typografernes byggeselskap om, hvorvidt sygekassen er villig til at anbringe endel af sin grundkapital i det planlagte aksjeforetagende til indkjøb af byggegrund.»*

Her er det altså ikke lenger snakk om løse tanker og eksempler, men det er allerede nedsatt en midlertidig komite og i neste nummer, nummer 34 fra 25. august, er det en lengre redegjørelse for økonomien i prosjektet og utkast til vedtekter for «Typografernes byggeselskab».

Under overskriften «Typografernes byggeselskab» blir det i nummer 36 fra 8. september, gjort rede for at det den 1. september ble kjøpt inn en tomt om lag 5 kilometer utenfor bygrensen og cirka 20 minutter fra jernbanestasjonen på Stabæk. Tomten på 580 mål kostet 105.000 kroner.

Allerede den 10. oktober ble det på et møte i byggeselskapet redegjort for at de første tomtene var i ferd med å bli klargjort. Aksjeselskapet «Typografenes byggeselskap» hadde 220 aksjer og hver aksje skulle før eller senere gi en tomt til eieren. Byggeselskapet skulle også bygge husene og det ble trukket ut de første 20 tomtene «med paastaaende huse».

«Den 15de september indkjøbte byggeselskabet sin ejendom, i begyndelsen af oktober paabegyndtes arbejdet med istandgjøring af tomter, og i november sættes byggearbejdet igang. Gaar alt hældig, vil man derfor rimeligvis kunne paaregne at se det første hus færdig straks over nytaar, og saa vil det forhaabentlig bære jevnt og sikkert fremover. Det er jo «næsten amerikansk hurtighed», som man plejer si. (TgM nr. 43, 27. oktober 1900)

Fra starten var det kun medlemmer av Den typografiske forening som kunne eie aksjer, men allerede i 1902 ble dette endret slik at det ikke lengre var krav til medlemskap i foreningen og da endret også selskapet navn til «Egne Hjem AS».

Minnesmerke for Egne Hjem i Bjerkelunden.

Typografernes byggeselskab.

Efter opfordring fra flere medlemmer afholdes en

udflugt

til Nadderud pr. Stabæk st.

for selskabets aksjonærer med damer *søndag, gate december.*

Niste samt kopper og glas medtages.

En liden punschebolle arrangeres, ligeledes lidt moro forøvrigt.

Kontortid:

Aksjonærerne anmodes om punktlig at indbetale sine afdrag etc. Restancer kan efter selskabets love ikke tillades.

Nogle faa aksier kan endnu erholdes.

Telefon 1573. *Arne Olsen*, forretningsfører.

Typografernes byggeselskap Annonse for utflukt til Nadderud 30de desember 1900.

Ikke rør sjukelønnsordningen!

I dag har arbeidstakere som tjener opp mot 600 000 kroner i året rett til full lønn under sjukdom.

Ingen egenandeler. Ingen karensdager. Fellesforbundet vil bevare denne ordningen. Fordi:

- Du skal slippe å måtte gå «halvsjuk» på jobb for å unngå kutt i lønn.
- Yrker er forskjellige. Reduserte ytelser i sjukelønnsordningen vil ramme ulikt. Ikke alle kan velge å jobbe hjemmefra om «nesa renner». Folk i stillesittende jobber innendørs med liten og ingen kontakt med andre vil i mindre grad bli rammet enn folk i andre jobber.
- Lavlønte og kvinner vil tape mest, fordi disse ofte arbeider i yrker med det høyeste sjukefravær.
- Å arbeide mens en er sjuk, vil som regel føre til at en blir lengre sjuk, og vil over tid svekke helsa.

Full lønn under sjukdom er et av de viktigste velferdsgodene vi har i Norge. Vi har råd til det. Ordningen er forebyggende. Det er en myte at det skulkes mye i norsk arbeidsliv. Korttidsfraværet er på rundt 1 prosent.

Det samlede fraværet er 12 prosent lavere enn det var for snart 20 år siden, da det ble inngått avtale om Inkuderende arbeidsliv (IA). Mange bedrifter har en slik avtale, og veldig mange av dem arbeider godt med tiltak for at flere både kan stå i jobb, og jobbe lenger.

Igjen har politikere fra de borgerlige partiene tatt til orde for å svekke sjukelønnsordningen. Lederne i ungdomsorganisasjonene til Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti krever svekkelser i ordningen. Høyres økonomiske talsmann, Henrik Asheim, vil ha en grundig diskusjon om sjukelønnsordningen og antyder å redusere lønna til 80 prosent. Det er skikkelig urettferdig å måtte tape lønn fordi en blir sjuk. Ingen blir friskere av å få dårligere råd.

Fellesforbundet vil slå tilbake alle angrep på retten til full lønn under sjukdom.

Vi må kjempe for rettferdig pensjon

I høst skal Stortinget behandle en viktig sak om tjenestepensjon for arbeidstakere i private bedrifter.

Vi i Fellesforbundet vil ha en mer rettferdig ordning med pensjonsopptjening fra første tjente krone – regjeringa vil ikke.

I dag er bedrifter pålagt å ha en tjenestepensjonsordning. Bedriftene er lovpålagt å betale inn et innskudd på minst 2 prosent av lønna til pensjon du skal ha den dagen du blir pensjonist. De er ikke pålagt å betale for:

- De første 96.885 kronene (1 ganger Grunnbeløpet i folketrygden) av det du tjener.
- Deltidsstillinger som er mindre enn tjue prosent
- Arbeidstakere før de er fylt tjue år.

I tillegg får du ingen opptjening hvis du er ansatt i mindre enn ett år. Dette rammer særlig deltidsarbeidende, og blant dem er det flest kvinner. Det utrolige er at denne regelen er lagd med den hensikt å holde pensjonen til de med lav lønn nede.

Et omvendt Robin Hood-prinsipp; du får relativt mindre pensjonopptjening, jo mindre du tjener. Og noen får ingenting. Regjeringa inngikk tidligere i år en avtale om at tjenestepensjon for offentlig ansatte skal tjenes opp fra første krone. Samtidig er det slik at vi tjener opp sjukepenger, feriepenger og pensjon fra folketrygden fra første krone. Men for tjenestepensjon i privat sektor skal det ikke være slik. Forstå det den som kan.

Denne urettferdigheten vil vi i Fellesforbundet ha slutt på. Mange av bedriftene vi organiserer praktiserer innbetaling fra første krone. Vi synes alle bedrifter skal gjøre det. Bedriftene har i lang tid avsatt feriepenger av all lønn som utbetales, på samme måte må de også kunne sette av pensjon til alle sine ansatte.

Stortinget må endre loven. Vi vil ha en rettferdig pensjon for alle arbeidstakere i Norge. Det må skje nå i høst når Stortinget behandler saka.

Pensjon er vanskelig å forstå, men ikke mindre viktig av den grunn. Det er snakk om mye penger for deg og dine. Denne høsten kan Stortinget gjøre pensjon enklere – og mer rettferdig.

Støtt opp om Fellesforbundets krav!

Kontakt oss hvis det er noe du lurer på

Leder:
Kristin Mulleng Sezer
Mobil: 913 44 677
kms@fellesforbundet.org

Sekretær:
Ingunn Berger
Telefon: 22 80 98 70
avd850@fellesforbundet.org

Nestleder:
Terje Fjellum
Mobil: 916 74 227
terje.fjellum@fellesforbundet.org

Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske fagforening,
Sagveien 24, 0459 Oslo – Telefon: 22 80 98 70
E-post: avd850@fellesforbundet.org
www.fellesforbundet.no/avd.850

KULTUR

Gir nytt liv til trykkingens historie

Faksimile fra Gudbrandsdølen Dagningen 10. august 2018. Utstyret vi ga bort blir brukt og er presentert på en flott måte.

Utstyret i Sagveien fikk nytt liv

23. februar 2018 sendte Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker ut følgende etterlysning:

«– Nå skjer spennende ting! Vi fikk muligheten til å kjøpe deler av et nedlagt trykkeri, noe vi ikke klarte å si nei til. Så nå har det flyttet inn en Heidelberg Vinge hos oss og masse herlige typer, både i bly og tre. Både grafisk-lærer Marit Brandsnes og assisterende rektor Ingvild Tollehaug Jevne er i ekstase! Til nå har vi fått maskinen i hus og nesten fått på plass et eget setteri. Det er så mye å få oversikt over og alt må vaskes og ordnes, men dette kommer til å bli så bra. Her er det alt fra 6 pkt. Gill til store flotte tretyper. Det klør i fingrene etter å sette dette i stand, slik at elevene kan ta det i bruk sier Marit.

– Nå nærmer vi oss veldig, men vi skulle hatt en prøvetrykksmaskin og/eller en bordpresse, så vi kan få prøve oss uten å starte opp Vingen (som vi også må vaske skikkelig, sette i stand og lære oss å bruke) for mindre trykksaker. Så nå roper vi litt ut i verden: Er det noen som har, eller vet om noen som har en bordpresse, en pedaldrevet presse, prøvetrykkspresse, deler til en Heidelberg Vinge, vinkelhaker, tretyper, papirarkiv, arbeidsbord, kunnskap, arbeidslyst, bidragslyst, lyst til å se hva vi gjør, slå av en prat over gamle settekasser, lyst til å delta på en workshop når vi har alt på plass?»

Slik kom Terje Fjellum i kontakt med Marit Brandsnes, og de ble enige om en befaring i kjelleren i Sagveien. Derfra gikk det ganske fort, en dag kom de fra Ringsaker med en dugnadsgjeng og så ble utstyret de ønsket å ta med seg kjørt til Ringsaker. Det er ikke vanskelig å bli revet med av så entusiastiske mennesker, og vi er glad for at utstyret er tatt i bruk og ikke bare står og støver ned i kjelleren hos oss.

Da utstyret var på plass og i bruk fikk vi følgende gladmelding fra Marit Brandsnes: – Vi er utrolig takknemlige for den nydelige Golding Pearl-pressa (trampedigel, bildet til høyre), blytyper, tretyper, bokbinderverktøy og den fantastisk flotte posteren med bokstavenes utvikling, som har fått hedersplassen bak «perla». Håndigelen har fått en flott plass den også og den drømmer om både håndtak og slutte-

form, men lekker er den uansett! Vi håper fremtidige folkehøgskoleelever på Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker fryder seg like mye over dette som oss. Vi skal prøve å smitte dem med trykkbasillen, det kan jeg love!

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

50 år:

14.10. Pia Beate Johansen, Stamhusv. 23, 1181 OSLO
04.11. Gro Hallbing Langeland, Setra vei 7, 0786 OSLO
07.11. Mariusz Kolasa, Solstadveien 52 B, 1395 HVALSTAD
15.11. Kristin Nordby, Haugveien 8, 1911 FLATEBY
30.11. Rune Andresen, Fossumveien 66, 0988 OSLO
06.12. Gunn Kristin Magerholm, Lychesvingen 12, 1337 SANDVIKA
25.12. Harald Hofseth, Dalhaugveien 31, 1940 BJØRKELANGEN

60 år

13.10. Anne Stensby Widgre, Ulsrudveien 25 C, 0690 OSLO
25.10. Marit Kr Skodje Strømme, Fjellstrandv. 35, 1458 FJELLSTRAND
03.11. Helge Larsen, Linneavegen 69, 2408 ELVERUM
13.11. Helge Marcel Bakke, Langbrygga 3, 1767 HALDEN
25.11. Dag Henrik Jæger, Paal Bergs Vei 34, 1348 RYKKINN
20.12. Rolf Edvard Eliassen, Stallerudv. 29, 0693 OSLO
24.12. Khan Mohammad, Tokerudberget 37, 0986 OSLO
25.12. Kristin M Johansen, Selvbyggerv. 189, 0591 OSLO
30.12. Pål Ramsdal, Utsiktsv. 26 A, 1410 KOLBOTN
31.12. Morten Risborg, Grøtliveien 13, 1930 AURSKOG

70 år

01.10 Per Edgar Hell, Blåstjernev. 22, 1475 FINSTADJORDET
02.10. Andor Magne Aure, Erlends V 32, 0669 OSLO
06.10. Bjørn Brua, St. Jørgens vei 63, 0662 OSLO
18.10. Rolf Syversen, Ivar Bechsvei 4, 1545 HVITSTEN
25.10. Alf Steinar Grønvold, Ragnhild Jølsens veg 44 A, 2006 LØVENSTAD
30.10. Rune Egil Kristiansen, Rugdeveien 38, 1555 SON
31.10. Odd Carlsen, Tollbug. 11, 3044 DRAMMEN
05.11. Bjørn Arne Martinsen, Solvangen 12, 2013 SKJETTEN
09.11. Steinar Bredo Waage, Vestenga 5, 1413 TÅRNÅSEN
11.11. Geirid Njarde, Arnes vei 1C, 0488 OSLO
15.11. Tron Arne Ramsøy, Telemarksvingen 2, 0655 OSLO
21.11. Svein Erik Melbye, Trondheimsvegen 623, 2040 KLØFTA
22.11. Liv Birgit Fallet, Fjellv. 21, 1914 YTRE ENEBAKK
25.11. Svein Olaf Eikrem, Storgata 33, 2000 LILLESTRØM
07.12. Johnny Gerhard Reitan, Kløfterhagen 1 D, 1067 OSLO
12.12. Per Oscar Helleren, Feltspatveien 30, 1155 OSLO
18.12. Jorun Falch Breivold, Lofsrudhøgda 55 A, 1281 OSLO
22.12. Knut Kristiansen, Ravnkollbakken 57, 0971 OSLO
24.12. Håkon Fredriksen, Kleiva 3 C, 1088 OSLO
26.12. Tom Bergersen, Havnegangen 1, 1832 ASKIM
27.12. Åge-Willy Lystad, Ragnh Schibbyes V 21, 0968 OSLO
28.12. Trond Stagrim, Karl Pedersens vei 31, 1450 NESODDTANGEN

75 år:

08.10. Svein Vebjørn Ruud, Skausnaret 2 B, 1262 OSLO
20.10. Kjell Rom, Lille Frydenlund 7A, 3414 LIERSTRANDA
21.10. Kåre Egil Wennerstrand, Lillebergvn. 8, 0662 OSLO
25.10. Per Sigurd Halvorsen, Tussetunet 4, 1476 RASTA
26.10. Svein-Erik Engebretsen, Lyv. 14, 1920 SØRUMSAND
26.10. Bjørn Thobro, Øivinds Vei 14, 0590 OSLO
31.10. Arild Blom, Ramstad Terr 5, 1405 LANGHUS
31.10. Svein Helge Janssen, Fossumveien 64, 0988 OSLO
01.11. Eva Synnøve Hagen, Kruttmøllev. 9, 1414 TROLLÅSEN
12.11. Erik Andersen, Bergljots vei 5 B, 0575 OSLO
19.11. Svein Martinsen, Tiuråsen 24, 2743 HARESTUA
20.11. Sverre Seim Nilsen, Sørengkaia 98, 0194 OSLO
25.11. Ole Bjørn Kristiansen, Holanveien 11, 4373 EGERSUND
01.12. Jan Olaf Stokkan, Odvar Solbergs vei 164, 0973 OSLO
01.12. Jan Erik Østeraas, Bjørnefaret 1 B, 2014 BLYSTADLIA
06.12. Rune Berggren, Myrvn. 33, 1482 NITTEDAL
06.12. Håkon Gran, Tiuråsen 8, 2743 HARESTUA
09.12. Tom Richard Olberg, Frydenbergveien 21, 1415 OPPEGÅRD
10.12. Gunnar Hansen, Vangen 4, 1163 OSLO
11.12. Hans Petter Berg, Hellev. 3, 1900 FETSUND
13.12. Torgunn Amalie Johansen, Stovnerlia 9, 0983 OSLO
13.12. Olav Allan Kneppen, Rådyrv. 13, 1484 HAKADAL
28.12. Tomislav Zlatic, Solbergliveien 79, 0683 OSLO
22.12. Einar Bøhn, Theodor Hansens V 8 B, 1410 KOLBOTN
29.12. Arne Ingvar Frankmo, Einervegen 10, 2580 FOLLDAL
29.12. Bjørn Nilsen, Laurits Grønlandsvei 37 A, 3035 DRAMMEN

80 år:

02.10. Frode Per Bøhren, Eplehagen 2, Leilnr. 103, 2040 KLØFTA
04.10. Rolf Jansen, Fugleveien 29, 1447 DRØBAK
08.10. Jarle Lid, Jerikov. 27 A, 1067 OSLO
09.10. Erik Leinaas, Brannfjellv. 8 C, 1181 OSLO
09.10. Kjell Olafsen, Voldg. 35 B, 2000 LILLESTRØM
26.10. Grete Astrid Hansen, Skogbrynet 37 C, 0283 OSLO
01.11. Arvid Hansen, Stølsv. 22 B, 0590 OSLO
02.11. Thor Thoresen, Ringv. 12, 2010 STRØMMEN
02.11. Knut Marthinsen, Øysteins Pl 5, 0576 OSLO
29.11. Johanna Karlsen, Ole Bulls G 38, 2000 LILLESTRØM
08.12. Tor Egil Kalin, Rastastubben 10, 1476 RASTA
20.12. Knut Erik Kristiansen, Trondheimsv. 102 C, 0565 OSLO
29.12. Per Arne Larsen, Furuveien 36 B, 0678 OSLO

85 år

08.10. Alf Enger, Brattbakken 10, 1458 FJELLSTRAND
27.10. Kari Johanne Nor Pedersen, Granheimtunet 25, 1406 SKI
10.11. György Lefkovics, Uelandsgt. 59 - 3, 0460 OSLO
02.11. Kjell R Kalund, Nedre Gunnaråsen 8, 3475 SÆTRE
28.11. Ragnar Wilhelm Hornkjøl, Jordstjerneveien 29 G, 1283 OSLO
30.11. Unni Lovise Sørensen, Tåsenvn. 13, 0853 OSLO
14.12. Gerda Irene Kraft, Ellingsrudhjemmet, Henrik Sørensensvei 44, 1065 OSLO
14.12. Tore Harald Sørum, Kantengutua 2, 2760 BRANDBU
18.12. Ivar Nyborg, Odins V 15, 2214 KONGSVINGER

90 år:

09.10 Helge Hermansen, c/o Carl Christian Ribe, Rådyrfaret 9 c, 1362 HOSLE

Vil du ha en av våre fine t-skjorter?

– Vi har fortsatt mange igjen, og det er veldig enkelt å bestille dem. På våre hjemmesider finner dere bestillingsskjema, så det er bare å fylle ut.

T-skjortene finnes i størrelsene S-3XL. https://www.fellesforbundet.no/avdelinger/avd850/nyheter/2016/bestill-t-skjorter/

Oslo grafiske fagforenings pensjonistforening

Møtedager 2018

Onsdager, kl. 12.00-14.00 i Oppsal samfunnshus, Vetlandsveien 99-101

26. september
24. oktober
28. november
19. desember (julemøte)

Alle er velkommen!
Styret i Ogfs pensjonistforening.

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks. sang/musikk, kåserier og lotteri. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Fellesforbundet

Avdeling 850
Oslo grafiske fagforening

Halvårsmøte 2018

Oslo grafiske fagforening avholder halvårsmøte torsdag 25. oktober klokken 17.00 i kjelleren i Sagveien 24.

Forslag til dagsorden:
1. Åpning
2. Konstituering
3. Muntlig beretning
4. Innkomne forslag
6. Valg av valgkomité

Forslagsfrist er torsdag 4. oktober.

I forkant av den ordinære dagsorden blir det en innledning om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019.

Roy Pedersen, leder i LO i Oslo holder innledningen.

Det vil bli matservering.

Med hilsen
Styret i Oslo grafiske fagforening

Påmelding innen fredag 19. oktober:
Telefon 22 80 98 70, eller avd850@fellesforbundet.org